

רע"פ 2250/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2250/22

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה ב-ענ"פ
19278-01-22 מיום 24.2.2022 שניתן על ידי
השופט העמית י' גריל והשופטות: ע' ורבנר ו-א'
אספרנצה אלון;
ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש:

עו"ד איריס גז מסד

החלטה

- לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט העמית י' גריל והשופטות ע' ורבנר ו-א' אלון) ב-ענ"פ 19278-01-22 מיום 24.2.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לנוער בחדרה (השופטת א' קליינפלד) ב-ת"פ 2869-11-18 מיום 19.12.2021.
- בתמצית יתואר כי ביום 22.11.2016 הוגש נגד המבקש כתב אישום ראשון (להלן: כתב האישום הראשון), המייחס לו עבירת תקיפה וגרימת חבלה ממשית. כתב אישום זה בוטל מטעמי הגנה מן הצדק, משלא נערך למבקש

שימוע.

ביום 1.11.2018 הוגש כתב אישום שני (להלן: כתב האישום השני) נגד המבקש בגין אותם המעשים, אשר אף הוא בוטל מחמת הגנה מן הצדק, נוכח שיהיו וחוסר סבירות מנהלית בהעמדת המבקש לדין; ביום 5.4.2021 בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה והורה על חידוש ההליכים, אך קבע כי נוכח השיהוי וחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה, ומשהמבקש היה קטין בזמן ביצועה, יש לתקן את כתב האישום כך שתיוחס לו עבירה מסוג "עוון", חלף עבירת ה"פשע" שיוחסה לו.

3. כעולה מכתב האישום המתוקן מיום 12.4.2021, בין המבקש למתלון הייתה "מתיחות מסוימת", מאחר שחברתו לשעבר של המתלון היא חברתו הנוכחית של המבקש. ביום 28.5.2016, סמוך לשעה 00:15, המבקש נסע ברכבו עם חבריו ש' ו-י'. השלושה הבחינו במתלון, ירדו מהרכב והחלו לרוץ לעברו - המתלון החל לברוח, אך המבקש "הספיק" לבעוט בו, וחברו ש' השליך לעברו אבן גדולה מבטון, אשר פגעה ברגלו.

המתלון המשיך וחיפש מסתור באחד הבניינים, אך השלושה הבחינו בו, ירדו מרכבם בשנית, החלו לרוץ לעברו ולתקוף אותו. המבקש דחף את המתלון לעבר אופנוע, וכתוצאה מכך המתלון נפל על הכביש. בעודו שרוע על הקרקע השלושה בעטו בו בכל חלקי גופו, ו-י' אף הכה את המתלון בראשו עם מוט פלסטיק.

כתוצאה מהמעשים המתוארים נגרמו למתלון חבלות של ממש באזור עין ימין; "לצריחה" מדממת בגבה ברוחב 3 ס"מ; חבלה בגפו התחתונה מימין; וחבלה ונפוחות בכף ידו השמאלית.

4. ביום 4.7.2021 המבקש הורשע על בסיס הודאתו בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש בצוואת לפי סעיפים 380 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

5. בגזר דינו, בית משפט השלום לנוער עמד על חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, "המעידות על בריונות לשמה ללא פשר ותוכן", ומשקפות תרבות אלימה אשר יש להוקיעה באמצעות ענישה מחמירה. הודגש, כי למבקש היו הזדמנויות רבות לעצור את מעשיו אך לא עשה כן, וכי השפעותיו של האירוע האלים והפגיעה שנגרמה למתלון יימשכו שנים ארוכות ויתנו אותותיהם במשך חייו.

6. אשר לעקרון אחידות הענישה - צוין כי ש', שהיה בגיר בעת ביצוע העבירות, הורשע ונגזר עליו עונש מאסר על תנאי, ביצוע של"צ בהיקף 120 שעות, וכן מתן פיצוי למתלון בסך 7,000 ש"ח; ואילו י', שהיה קטין במועד ביצוע העבירה, נדרש להתחייב להימנע מביצוע כל עבירת אלימות, ונגזר עליו ביצוע של"צ בהיקף 120 שעות, ומתן פיצוי בסך 5,000 ש"ח למתלון. חרף זאת, הודגש כי עניינו של המבקש שונה מעניינם של חבריו, שכן לגביהם הוגש תסקיר חיובי, בעוד המבקש נמנע מלהתייצב לפגישות שנקבעו לו עם שירות המבחן, ללא נימוק ראוי. אף לפגישותיו עם הממונה על עבודות שירות, לא התייצב.

7. לאור כל האמור, הושתו על המבקש 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה; 5 חודשי מאסר על

תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "פשע", למשך 3 שנים; 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "עוון", למשך 3 שנים: 7,000 ש"ח פיצוי למתלונן; וכן התחייבות בגובה 6,000 ש"ח כי המבקש ימנע מיצוע העבירות בהן הורשע, למשך שנתיים.

8. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש על גזר דינו - אשר אף לדיון זה, לא התייצב.

הודגש, כי קיים שוני משמעותי בין חבריו של המבקש לבינו, שכן הראשונים הביעו חרטה, נטלו אחריות על מעשיהם, שיתפו פעולה עם שירות המבחן, והוגשו בעניינים תסקירים חיוביים שהובילו לגזירת עונשים מתונים - בעוד אין כך הדבר בעניין המבקש. שוב ושוב נמנע המבקש מלשתף פעולה עם שירות המבחן, ולא הופיע לפגישות שנקבעו לו. יתר על כן, בפני המבקש נפתח "פתח הרחב כרוחבו של היכל" כלשון בית המשפט, כאשר הערכאה הדיונית הייתה מוכנה לאפשר לו לרצות את עונשו בדרך של עבודות שירות, אך משנמנע מלהתייצב בפני הממונה, חרף זימונו 3 פעמים - עליו לרצות את עונשו מאחורי סורג וברית.

עוד צוין כי השיהוי בהתנהלות המשיבה נלקח בחשבון שעה שהוגש נגד המבקש כתב אישום מתוקן בעבירה פחותה בחומרתה לפי סעיף 380 לחוק, חלף כתבי האישום הראשון והשני שהוגשו לפי סעיף 382(א) לחוק. ממילא, ההכרעה בשאלת המשקל שיש לתת לשיהוי נשקלת תוך בחינת מכלול השיקולים של כל מקרה ומקרה, ובעניינו - התנהלות המבקש, אשר כאמור לא התייצב לפני שירות המבחן, הממונה על עבודות שירות ואף לא לדיון בערעורו בבית המשפט המחוזי - ומשכך, לא נותרה לערכאות כל אפשרות אחרת, זולת הטלת עונש מאסר בפועל.

9. מכאן הבקשה שלפניי, עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל.

10. לטענת המבקש, "התנהלותו החריגה" משקפת כושר שיפוט לקוי, אשר יש בו כדי "לרמוז" על העדר כשירות דיונית או לכל הפחות קושי בהערכת מצבו המשפטי. לשיטתו, חרף "האיתותים" שעלו מהתנהלותו, לא הוקדשה לה "תשומת הלב הראויה", באופן המעיד על "כשל בהליך השיפוט". באת כוחו של המבקש מוסיפה ומציינת כי הוא נעדר יכולת להעריך נכונה משמעויות ותהליכים מורכבים ובעיקר את נוהלי ההליך השיפוט ותוצאותיו, וכי אישיותו "בלתי בשלה", כפי שעולה מחוות הדעת הפסיכיאטריות שצורפו לבקשה.

עוד טוען המבקש, כי בתי המשפט שגו ולא נתנו די משקל לשיהוי הממושך וחלופי הזמן ממועד ביצוע העבירה בעקבות מחדלי המשיבה, ובפרט לאור הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971. זאת, שעה שהמבקש, אשר היה קטין בעת ביצוע העבירה, הורשע בחלופי 6 שנים ממועד ביצועה.

המבקש מוסיף וטוען כי עונשו פוגע בעקרון אחדות הענישה, משהואשם בעבירת "עוון" אך נושא בעונש כבד מזה שנושאים חבריו, להם יוחסו עבירות מסוג "פשע", באופן המהווה עיוות דין חמור.

כן נטען, בין היתר, כי העונש שנגזר על המבקש בלתי מידתי נוכח העבירה, מועד ביצועה, וחלקו בה; כי לא ניתן משקל להודאתו, היעדר עבר פלילי והיעדר ביצוע עבירות נוספת ממועד העבירה מושא הבקשה; כי ניתן משקל גבוה

"ל"במה" שקיבלה אמו של המתלונן ותיאוריה את מצבו; וכי מתעוררת בעניינו שאלה "אנושית מצפונית" בשל הנזק הרב שייגרם למבקש בעקבות כליאתו.

11. מנגד, המשיבה סבורה כי דין הבקשה להידחות, שכן היא אינה עומדת באמות המידה למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי" ובפרט כאשר העונש שהושת על המבקש ראוי, מאוזן, ומצוי בטווח הענישה המתאים למקרים כגון המקרה דנן. כן הודגש כי "הן בית המשפט, הן שירות המבחן והן המשיבה עשו כל שלאל ידם על מנת לתת למבקש הזדמנות לפנות לאפיקים טיפוליים, אך הוא סירב לכך, פעם אחר פעם", ומשכך אין כל מקום לקבל את טענותיו לעיוות דין.

12. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

13. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה, ובמקרים נדירים המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר עולה חשש כי נגרם למבקש אי צדק מהותי או עיוות דין חמור (רע"פ 1807/22 פלוני נ' מדינת ישראל (16.3.2022); רע"פ 1007/22 פלוני נ' מדינת ישראל (23.3.2022); רע"פ 1278/22 אבו אמדעם נ' מדינת ישראל (24.2.2022)).

יתרה מזאת, בקשת רשות ערעור על חומרת העונש תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה משמעותית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות (רע"פ 1383/22 כאשף גאבר נ' מדינת ישראל (8.3.2022); רע"פ 1142/22 חדאד נ' מדינת ישראל (24.2.2022)).

14. הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה האמורות, ודי בכך כדי לדחותה. חרף ניסיונותיו של המבקש לשוות לבקשתו נופך עקרוני, היא נטועה היטב בדל"ת אמותיו של עניינו הפרטי, ואינה מעלה כל חשש לעיוות דין - משכל טענותיו נבחנו באופן מעמיק ומפורט בערכאות קמא.

15. למעלה מן הנדרש, יצוין כי אין בידי לקבל את טענת המבקש לפיה הפער בין העונש שנגזר עליו לבין העונשים שנגזרו על חבריו פוגע בעקרון אחידות הענישה באופן המצדיק הפחתה בעונשו. אמנם, לחבריו של המבקש יוחסו עבירות "פשע", בעוד למבקש יוחסה עבירת "עוון", והעונשים שנגזרו עליהם לא כוללים מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא, אך ברי כי בשקלול נסיבות עניינו ונוכח התנהלות מבקש, לא היה בידיהן של הערכאות קמא אלא להורות על מאסרו מאחורי סורג ובריא.

כמתואר, המבקש לא התייצב לפגישתו הראשונה עם שירות המבחן לנוער; הגיע באיחור לפגישתו השניה ומסר כי "אינו פנוי לקשר עם שירות המבחן"; ולא הגיע למפגש הנוסף שנקבע לו לאחר מכן. משכך, שירות המבחן ציין כי אין ביכולתו להגיש תסקיר או המלצה בעניינו.

לא זו אף זו, המבקש זומן באמצעות באת כוחו שלוש פעמים להתייצב לפני הממונה על עובדות שירות לצורך בדיקת התאמתו לריצוי עונשו בדרך זו - אך גם לפגישות אלו לא התייצב, וכשנשאל לפרש אי התייצבותו, ציין כי "לא

הסתדר לי להגיע".

על המבקש לתת את הדין על מעשיו, עת הורשע בעבירות אלימות חמורות, המצדיקות ענישה מוחשית וממשית (רע"פ 9275/20 בנארוש נ' מדינת ישראל (12.1.2021); רע"פ 8388/19 שלאעטה נ' מדינת ישראל (18.12.2019)). בהיעדר חוות דעת הממונה על עבודות שירות או תסקיר שירות מבחן, התנהלות המבקש כבלה את ידיו של בית המשפט ולא אפשרה לו לשקול כל חלופה עונשית - ומשכך, לא ניתן אלא להשית על המבקש עונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח.

16. טרם סיום, יוער כי יש טעם לפגם בהתמהמהות באת כוחו של המבקש בהגשת בקשתה לעיכוב ביצוע עונשו עד ליום אחד טרם המועד בו עליו להתייצב לריצוי מאסרו, שכן כפי שבית משפט זה קבע זה מכבר, אין מקום להגשת בקשות "בדקה התשעים" (רע"פ 2588/12 עבאסי נ' מדינת ישראל (29.3.2012) רע"פ 1871/22 דנוך נ' מדינת ישראל (15.3.2022); רע"פ 4827/20 פלוני נ' מדינת ישראל (14.7.2020)).

17. הבקשה נדחית אפוא.

המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 15.5.2022 עד השעה 10:00 בבימ"ר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ל' בניסן התשפ"ב (1.5.2022).

ש ו פ ט